

УДК 391 (477.87) «18/19»

Анна Іваниш

старший викладач Закарпатської
академії мистецтв, коледжу
мистецтв ім. А. Ерделі
аспірантка ЛНАМ

Іноетнічні запозичення та їх впливи на формування традиційного народного костюму Закарпаття 20-40-х рр. ХХ ст.

© Іваниш А., 2018

<http://doi.org/10.5281/zenodo.1313180>

Анотація. Стаття присвячена дослідженню художньо-стилістичних впливів на формування Закарпатського костюму 20-40-х рр. ХХ ст., простежено відмінності орнаментальних вирішень та технічних прийомів оздоблення. Виокремлено роль іноетнічних запозичень, вплив угорського та румунського костюмів на формування традиційного народного костюму українців Закарпаття міжвоєнного періоду. Визначено вплив на формуванні народного Закарпатського костюму угорських та румунських народних строїв, що передусім позначились на художніх особливостях стильового напрямку народних традицій, композиції, домінуючих орнаментальних мотивів, техніці вишивки та колориту. Відмінності традиційного строю українців Закарпаття проявились у характері пропорцій та силуеті вбрання, тоді як способи поєднання окремих компонентів костюму, крій, декор, орнамент, зберігали національну особливість. Так, наприклад місцева своєрідність костюму угорців та румунів чітко проявлялась у крої та оздобленні, істотно відрізнялась від традиційного оздоблення костюму українців Закарпаття означеного періоду. Румунське та угорське населення Закарпаття вмело адаптували та зберегли народну своєрідність у традиційному формуванні строю, виявляючи художньо-образну, локальну особливість місцевих вишивальних осередків. Звертаємо увагу на процеси впливу, формування румунського костюму, одягу суміжних українських та змішаних українсько-румунських сіл, бачимо характерні розмежу-

вальні чинники, які відіграли важливу роль у самоідентифікації, самозбереженні й самозахисті своїх етнічних відмінностей.

На сучасному етапі розвитку мистецтвознавства, коли інтерес до народного строю став своєрідною модою, особливо важливим є підґрунття цього прадавнього мистецтва. Комплексне дослідження художньо-образної специфіки традиційного народного вбрання населення Закарпаття, дає можливість сформувати загальне бачення про мистецтво українського народного одягу, більш глибоко вивчити етапи розвитку народного костюму румунів та угорців проживаючих на теренах Закарпаття.

Ключові слова: народний костюм, художній стиль, стрій, оздоблення, орнамент, декор, тканина.

Постановка проблеми. Географічне розташування Закарпаття сприяло збереженню традиційної культури. Це зумовило консервацію давнього українського етносу, етнографічних груп краю, етносів та спільних ознак практично в первісному вигляді. Аналіз пам'яток традиційного вбрання угорців та румунів Закарпаття першої половини ХХ ст., етнічна ідентичність та культурна спорідненість у народному вбранні різних районів Закарпаття є актуальним. В умовах політичних, правових, культурно-етнічних впливів, сформувався самобутній регіональний комплекс традиційного вбрання Закарпаття, який зберіг давню українську культурну основу, а в межах етнографічних груп краю – спільні етноідентифікуючі ознаки українського костюму з частковим впливом інших груп населення, що проживає в Закарпатті.

Сьогодні в митців, дизайнерів одягу кардинально змінилось ставлення до свого, рідного, пробуджуючи інтерес до вивчення народного одягу, який несе послання пращурів, підсумовуючи матеріальний та духовний вимір регіону.

Таким чином, можна вести мову про самобутність народного костюму цього краю, який характеризується стильовою єдністю, збереженням окремих архаїчних елементів у крої й особливостях декору, орнаментальних прийомах у оздобленні всіх компонентів строю. На нашу думку, народне вбрання українських Карпат в цілому, румунські і угорські іноетнічні взаємозв'язки та взаємовпливи на території краю з його духов-

ною культурою та світоглядними уявленнями є неповністю дослідженим та висвітленим. Серед дослідників, які вивчали й досліджували народний костюм Закарпаття даного періоду, слід виділити Я. Головацького, М. Тумову, С. Маковського, І. Симоненка, М. Шмельову, К. Матейко, Г. Стельмащук, І. Грибанича, М. Тиводара, Р. Пилипа, В. Коцана, Г. Безик, А. Іваниш та ін.

У наукових працях українських дослідників не в повній мірі висвітленні особливості іноетнічних запозичень у оздобленні традиційного одягу румунів та угорців, детально не розглянуті різноманітні форми одягу.

Мета статті – висвітлення та аналіз зібраних матеріалів у польових дослідженнях, а також музейних експонатів с. Грушово, с. Солотвино, с. Ганичі, с. Калини, с. Новоселиця Тячівського району. Об'єктом дослідження є народний костюм румунів та угорців Закарпаття 20-40-х рр. ХХ ст., іноетнічні запозичення та впливи на формування традиційного костюму Закарпаття даного періоду. Предмет дослідження є народний костюм румунів та угорців Закарпаття 20-40-х рр. ХХ ст., строюві характеристики костюму українців Закарпаття, структура, декор, мотиви, колорит всього одягового ансамблю.

Вивчення народного вбрання румунів та угорців Закарпаття вимагало застосувати комплекс методів: історичний, узагальнення, систематизація отриманих результатів дослідження, образно-стилістичний аналіз костюму румунів та угорців Закарпаття. Проаналізовано іноетнічні запозичення у формуванні Закарпатського народного костюму. Для написання статті використовуються матеріали, зібрані під час польових досліджень автора та роботи з архівами Краєзнавчого музею у м. Хуст, музею «Сріберна земля» із с. Грушово, краєзнавчого музею «Калини» с. Калини Тячівського району, а також приватні колекції селян с. Солотвино, с. Ганичі, с. Новоселиця Тячівського району. Джерелом дослідження є люб'язно надані власницею музею «Сріберна земля» Тегзою Людмилою Миколаївною взірці румунського костюму, фотоархіви, каталоги, а також народний одяг з приватної колекції музею «Калини» що надав директор музею пан Куцин Юрій Іванович.

Виклад основного матеріалу. На розвиток народного костюму українців Закарпаття мали етноісторичні та економічні чинники, які позначились на локальних особливостях

строю, зокрема, на будові крою, способах компонування окремих елементів, оздобленні, колориті, технічних вишивальних прийомах, орнаментальних мотивах тощо. Важливу роль у традиційному вбранні Закарпаття відіграють вишивальні осередки, які формують локальну особливість, вирізняються та проявляють місцеві відмінності народного строю. На теренах досліджуваної території мало не кожне село має свої особливості в крої та декоруванні.

Румуни традиційно займались рослинництвом і тваринництвом, такий вид сільського господарства дав основу, необхідну для створення одягу в умовах домашнього виробництва. В усьому етнічному румунському просторі застосовували сировину для пошиття одягу рослинного походження (коноплю, льон, бавовну), а також тваринного походження (вовну та шовк) давнього крою. З середини 40-х років ХХ ст. у моду входить пошиття сорочок з покупного, фабричного полотна [1, с. 63-64].

У оздобленні традиційного костюму найбільш архаїчних народно-декоративних технік у вишивці використовували поверхневий шов, декорування морщень з виворотом і традиційний орнаментальний мотив, що забезпечило типологічну та декоративну єдність румунського народного костюму в селах Рахівщини й Тячівщини. Для оздоблення вбрання використовували льняні, вовняні, шовкові, металеві (срібні, золоті) нитки, – це були «заполоччя», муліне, зсукані у шнурки нитки. Поява нової сировини, зокрема, промислової вовни та бавовни, збагатила композицію та хроматичну палітру в оздобленні вбрання, зокрема мотивів ромба, кола, петлі, трикутника, зірки, баранячих рижків тощо.

Протягом багатьох століть жіноча і чоловіча сорочка українців, румунів й угорців Закарпаття зазнала незначних змін. Разом з тим, стала чіткою ознакою етнічної, етнонаціональної, релігійної ідентичності народу, вказуючи на сімейний, соціальний та матеріальний стан її власника.

Вплив румунської сорочки виражається у безлічі типологічно-оздоблювальних варіацій, позначених архаїчними способами крою та різновидами прийомів орнаментального оздоблення, які тісно пов'язані з обереговим, статевовіковим, етнорозпізнавальним та іншим призначенням.

Румунський вплив у структурі народної сорочки відсте-

жується за конструктивним вирішенням та способом виготовлення, з'єднання полотнищ, рукавів на сорочці (від плеча або від шиї). Відомі два основні типи сорочок у румунському жіночому традиційному вбранні: тунікоподібна сорочка та сорочка призбирана біля шиї «морщена», такі сорочки співіснували поряд по всьому румунському просторі Закарпаття.

На початку 20-30-х рр. ХХ ст. модифікується жіноча сорочка, змінюється довжина, будова рукава, форма комірця, поєднання орнаментальних прийомів у оздобленні та місця розташування вишивки [2, с. 204].

«Волоська» сорочка від «довгані» відрізнялась конструктивним рішенням горловини «на коцку» чи (прямокутним) вирізом. На думку О. Полянської та В. Коцана поширення такої сорочки в українців отримало завдяки румунським культурним взаємовпливам, запозиченням [3, 190; 4, 65-66; 5, 284]. Але на думку знавця народного одягу румунів В. Зеленчука, у таких сорочках прочитуються деякі видозміни класичної сорочки румунів Закарпаття. «Волоська» сорочка коротка й така структура крою характерна лише для румун Закарпаття, чим відрізняє їх від інших етнографічних груп та етносів даної території [6, с. 69]. Крім, будова орнаментального оздоблення, мотиви, колорит «волоської» сорочки скоріш за все утворились на місцевих українсько-румунських культурно-побутових традиціях [7, с. 138-139].

Сорочка українсько-румунської контактної зони (Рахівського, Тячівського, Виноградівського районів) мала такі характерні риси як оздоблення горловини «на коцку» смугою рослинного чи стилізовано-рослинного характеру. В оздобленні такої сорочки використовували поліхромність, плечі декорували «мережевними воланчиками». Народні майстрині в декорі використовували закони контрасту та гармонії, виявляючи естетику класичної рівноваги, способи художнього вирішення, пристосовували до вимог та потреб відповідного історичного періоду.

Вбрання українців Закарпаття формується під західноєвропейським різностильовим впливом, де важливу роль у будові та структурі одягу, відіграє традиційне угорське мистецтво із символікою слов'яномовних народів.

Отже, художньо-функціональна роль, а також іноетнічні взаємозв'язки та взаємовпливи на території краю формують

народне вбрання, оздоблювальні рішення традиційного костюму населення українців Закарпаття, засвідчують високий рівень етнічної самоідентифікації регіону 20-40-х рр. ХХ ст.

У 20-40-х рр. ХХ ст. у селах долини р. Біла Тиса побутували сукні з «огальоном» зшиті з чорного домотканого полотна. Така сукня-«літник» була характерна лише для Рахівського району, кроїли її з двох квадратних (70х70 см) шматків сукна, зшивали з боків, декорували двома «косами», шматками золотистої фольги («фарговками») та квітами з вовняних ниток. Такі сукні «літники» з «огальоном» були поширені в Румунії. На Закарпатті «літники» отримали поширення під впливом румунських одягових традицій на початку 20-40-х рр. ХХ ст. [8, 29-30].

Основні принципи створення нагрудного угорського шкіряного вбрання – «бунди» виникали поступово, відбувалась трансформація із однієї форми до іншої, залежно від регіональних смаків, тенденцій моди традиційного одягу. Майстри кушнірства застосовували найскладніші елементи крою, структури та оздоблення.

У гуцулів Закарпаття побутували хутрянні кожухи з довгими рукавами, такі ж кожухи зустрічались і в румунок, угорок та бойкинь, які мали спільні риси крою. Кожух виготовляли зі шкіри, яку дубили корою дуба і покривали лаком, для отримання коричнево-червонуватого забарвлення виробу. Головним оздоблювальним атрибутом гуцульського кожуха було рясне декорування китицями, тим самим вирізняло гуцулок з поміж румунок та угорок Закарпаття, так як їхні кожухи китицями не оздоблювались [8, с. 40-43].

Такий елемент угорського жіночого вбрання як «бунда», зі всіма оздоблювальними прийомами та композиційними рішеннями, ми можемо відносити до високомайстерного завершального етапу кушнірства.

- Художньо-орнаментальні мотиви в оздобленні жіночих «бунд», вирізнялись певними локальними відмінностями. Характеризувались різноманітними стилізованими формами, ритмічними композиціями квітково-рослинного характеру, на основі трансформації елементів з навколишнього природного середовища, що вміло відтворювали майстри кушнірства у матеріалі.

- Композиційна схема оздоблення, вишивки та розташуван-

ня елементів на жіночій «бунді» загалом будувались відповідно до чіткого поділу на парні і непарні геометричні площини або вертикальні смуги.

- Орнаментальні мотиви угорської «бунди» – це художнє осмислення навколишнього середовища, образна мова й символіка тисячолітньої історії. Поверхня «бунди» оздоблювалась рослинними мотивами, серед яких найчастіше зустрічаються «очі пави».

- Художня виразність та емоційність сприйняття оздоблення та кольорова гама «бунди» змінюється від стриманості до насичування (бордово-червоного та зеленого кольорів).

- Композиції великих і малих орнаментальних форм, повторення одного мотиву, використання нюансів та контрасту кольорів, симетрії чи асиметрії, – все разом підкреслює художню образність схем угорських жіночих «бунд».

У жіночому костюмі угорців Березької та Ужанської жуп, як і в інших регіонах Угорщини, характерним було нашарування декількох (двох-трьох) суконь, що не притаманно жіночому вбранню Угочанської та Маромороської жупи, де переважали впливи румунського та бойківського костюмів [9, с. 108-115].

Аналіз мотивів орнаментики 20-40-х рр. ХХ ст., композиційних прийомів, розташування декору, функціональне призначення вишивки, дозволяє з'ясувати основні фактори, які безпосередньо пов'язані з місцевими особливостями народного строю українців Закарпаття, на який мали вплив межуючі угорці, що населяли окраїни Закарпатської низовини вздовж кордону Угорщини. В оздобленні традиційного одягу угорців Закарпаття, декоративні елементи, вишивка врівноважує повний ансамбль вбрання, несучи допоміжну декоруючу роль у загальний образ костюма.

З поширенням стилізованих квітково-рослинних орнаментів, які гармонійно підкреслюють силует, виражаючи локальну особливість вбрання гуцулок Рахівщини, вирізняють їхню сорочку від вишитих квітковим орнаментом реалістичних форм сорочок румунок, угорок, лемкинь та долинянок поріччя р. Тересви і околиць с. Королева Виноградівського району [10, с. 125; 11, с. 96-97].

Висновки. Традиційний народний костюм Закарпаття як невід'ємна складова етнографічної спадщини регіону, худож-

нього скарбу певного етносу потребує захисту та збереження. Враховуючи природньо-географічне середовище, історичні процеси, мозаїчність етнографічних груп та етносів, які спричинили культурні взаємовпливи на теренах Закарпаття і, безперечно, мали вплив на формування різновиду елементів вбрання, орнаментальних мотивів, прийомів у оздобленні місцевого народного одягу.

Отже, художньо-стильовий вплив та еволюція Закарпатського костюму 20-40-х рр. ХХ ст. тісно пов'язана з інонаціональним запозиченням, топографією декору з його конструктивними особливостями, характером та фактурністю, сировиною, що яскраво проявило нові можливості в оздобленні традиційного костюму Закарпаття. Проте очевидно, що будемо мати значно ширший діапазон різновидів, типів одягових варіацій та їх оздоблення, коли розглянемо не тільки народний стрій угорського, румунського населення, а й всі народності та етноси Закарпаття в цілому.

1. Пилип Р. І. Художня вишивка українців Закарпаття ХІХ – першої половини ХХ ст. (типологія за призначенням. Художніми та локальними особливостями) // Р. І. Пилип. – Ужгород : Повч Р. М., 2012. – 468 с.
2. Матейко К. І. Український народний одяг / К. І. Матейко. – К. : Наук. думка, 1977. – 222с.
3. Коцан В.В. Іноетнічні запозичення та їх впливи на формування народного одягу волинян Мароморошчини (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / В. В. Коцан // Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. : Історія. – Ужгород : Говерла, 2008. – Вип. 20. – С. 188-198.
4. Полянська Е. В. Украинская народная одежда Закарпатья: (этнические взаимосвязи и локальные особенности) : автореф. дис.. на стиск. степени канд.. ист. наук (№576 этнография) / Е. В. Полянская. – Минск, 1977. – 24 с.
5. Нариси історії Закарпаття: у 2 т. Т.1[відп. ред. І. М. Гранчак]. – Ужгород, 1993. – 436 с.
6. Зеленчук В. С. Костюм румынского населения Закарпатской области УССР / В.С. Зеленчук // Карпатский сборник. – М. : Наука, 1976. – С. 69-78.

7. Шмелёва М. Н. Типы женской народной одежды украинского населения Закарпатской области / М. Н. Шмелёва // Советская этнография. – 1948 – №2. – С. 130-146.
8. Коцан В. В. Традиційний народний одяг гуцулів Рахівщини: ХІХ — перша половина ХХ ст. / В. В. Коцан. – Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2012. – 164 с. : іл.
9. Іваниш А. І. Угорські та румунські впливи у формуванні народного закарпатського костюму першої половини ХХ ст. / А. І. Іваниш // Вісник Львівської національної академії мистецтв. – 2017. – Вип. 34. – С. 108-115.
10. Грибанич І. «Гей гудзики, ременики ...» (Народний одяг гуцулів) / І. Грибанич // Зелені Карпати. – 1995. – № 1-2. – С. 124-133.
11. Пилип Р. І. Художня система народної одягової вишивки українців Закарпаття / Р. І. Пилип // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2007. – № 10. – С. 87-98.

REFERENCES

1. Pylyp R. I. (2012). Khudozhnia vyshyvka ukrainsiv Zakarpattia KhIKh – pershoi polovyny KhKh st. (typolohiia za pryznachenniam. Khudozhnimy ta lokalnymy osoblyvostiamy) [Ukrainian embroidery of the Transcarpathians of the XIXth - the first half XXth. (typology by appointment, artistic and local features)]. – Uzhhorod : Povch R. M. (in Ukrainian).
2. Mateiko K. I. (1977). Ukrainskyi narodnyi odiah [Ukrainian folk clothes] – Kyiv: Vyshcha shkola (in Ukrainian).
3. Kotsan V.V. (2008). Inoetnichni zapozychennia ta yikh vplyvy na formuvannia narodnoho odiahu volynian Maromoroshchyny (kinets KhIKh – pochatok KhKh st.) [Interethnic borrowings and their influence on the formation of folk clothes of Volynian Maromoroshchyna (end of the XIX - early XX centuries)] In In Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Ser. : Istoriia. – Uzhhorod : Hoverla, 20, 188-198.
4. Polyanska E. V. «Ukrainskaya narodnaya odejda Zakarpatya: (etnicheskie vzaimosvyazi i lokalnye osobennosti)» (Ph.D. diss., 1977, Minsk, 24.
5. Narysy istorii Zakarpattia. (1993). [Essays on the history of Transcarpathia] In Vol. 2. Vol. 1.– Uzhhorod (in Ukrainian).
6. Zelenchuk V. S. (1976). Kostyum rumynskogo naseleniya

Zakarpatskoy oblasti USSR [Costume of the Romanian population of the Transcarpathian region of the USSR] In Karpatskiy sbornik. – Moskow : Nauka, 69-78.

7. Shmelova M. N. (1948) Tipy zenskoj narodnoy odejdy ukrainskogo naseleniya Zakarpatskoy oblasti [Types of women's national clothing of the Ukrainian population of the Transcarpathian region]. In Sovetskaya etnografiya, 2, 130-146.

8. Kotsan V. V. (2012). Tradytsiinyi narodnyi odiah hutsuliv Rakhivshchyny: KhIKh — persha polovyna XX st. [Traditional folk clothes of Hutsuls of Rakhiv: XIX - first half of XX century.]. – Uzhhorod : Vydavnytstvo Oleksandry Harkushi.

9. Ivanysh A. I. (2017). Uhorski ta rumunski vplyvy u formuvanni narodnoho zakarpatskoho kostiumu pershoi polovyny XX st. [Hungarian and Romanian influences in the formation of the national Transcarpathian costume of the first half of the twentieth century]. In Visnyk Lvivskoi natsionalnoi akademii mystetstv. – Lviv, 34, 108-115.

10. Hrybanych I. (1995). «Hei gudzyky, remenyky ...» (Narodnyi odiah hutsuliv) ["Gay knobs, rhymes ..."] (folk clothing of Hutsuls) In Zeleni Karpaty, № 1-2, 124-133.

11. Pylyp R. I. (2007). Khudozhnia systema narodnoi odiahovoi vyshyvky ukraintsiv Zakarpattia [The artistic system of people's clothing embroidery of Ukrainians in Transcarpathia] In Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii dyzainu i mystetstv, 10, 87-98.

ANNOTATION

Anna Ivanysh. Inoethnic borrowings and their influence on the formation of traditional folk costume in Transcarpathia during 20-40's of the 20th century

Artistic and stylistic influences on the formation of Transcarpathian costume during 20-40's of the 20th century as well as the differences in ornaments and techniques in decoration are explored in the article. The role of inoethnic borrowings, namely the influence of the Hungarian and Romanian costumes on the formation of the Ukrainians' traditional folk costume in Transcarpathia during the interwar period is highlighted. The phenomena of Hungarian and Romanian mutual influences on the formation of the folk costume in Transcarpathia particularly affected artistic peculiarities of the style trend in folk traditions, composition, predominant ornamental motifs, embroidery technique, and colour.

Consequently, differences in traditional construction of the Ukrainians' clothing items in Transcarpathia primarily appeared in proportions pattern and dress silhouette, while the way of connecting individual costume parts, cut, décor, and ornament retained national peculiarity. For example, local originality of the Hungarians' and Romanians' costume was clearly manifested in the cut and decoration, and differed significantly from traditional decoration of the Ukrainians' costume in Transcarpathia during that time period. Romanians and Hungarians in Transcarpathia skillfully adopted and preserved their folk peculiarity in the traditional formation of the construction of clothing items, demonstrating artistic-figurative indigenous peculiarity of the local embroidery centres.

Attention is paid to the processes of influence, formation of the Romanian costume and the clothes in neighbouring Ukrainian villages as well as in mixed Ukrainian-Romanian villages. Characteristic differentiation factors that played an important role in self-identification, self-preservation, and self-defense of their own ethnic features can be seen.

At the present stage of the development of art studies when the interest to the folk construction of clothing items has become a kind of fashion it is especially important to know the background of this ancient art. Comprehensive study of the artistic-figurative specificity of traditional folk clothes of people in Transcarpathia enables us to form a general vision of art of the Ukrainian folk clothes, to learn more deeply about stages of development of the Romanians' and Hungarians' folk costume on the territory of Transcarpathia.

Keywords: folk costume, artistic style, construction of clothing items, decoration, ornament, décor, fabric.

АННОТАЦИЯ

Анна Ивановш. Иноэтнические заимствования а также их влияния на формирование традиционного народного костюма Закарпаття 20-40-х гг. ХХ в. Статья посвящена исследованию художественно-стилистических влияний на формирование Закарпатского костюма 20-40-х гг. ХХ в., исследованы различия орнаментальные решения и технические приемы в оформлении костюма. Выделенная роль иноэтнических заимствований, влияния венгерского и румынского костюмов на формирование традиционного народного костюма украинцев Закарпаття межвоенного периода. Как явление венгерских и румынских взаимовлияний на формирование народного Закарпатского костюма,

прежде всего отразились на художественные особенности стилистического направления народных традиций, композиций, доминирующих орнаментальных мотивах, техник вышивки и цветовой гаммы.

Прежде всего различия традиционного строя украинского Закарпатья проявились в характере пропорций и силуэте одежды, так как способы сочетания отдельных компонентов костюма, кроя, декора, орнамента, сохраняли национальную особенность. Вот, например местная своеобразность костюма венгров и румын четко просматривается в их крое и отделке, которая существенно отличалась от традиционного костюма украинского Закарпатья данного периода времени. Румынское и венгерское население Закарпатья смогло адаптировать и сохранить народное своеобразие в традиционном формировании строя, проявляя художественно-образную, локальную особенность местных вышивальных групп данных этнических народов. Обращаем внимание на процессы влияния, формирования румынского костюма, одежды смежных украинских и смешанных украинско-румынских сел, видим характерные различительные факторы, которые сыграли важную роль в самоидентификации, самосохранении и самозащите своих этнических различий.

На современном этапе развития искусствоведения, когда интерес к традиционной одежде стал своеобразной модой, особенно важно знать источники этого древнего искусства. Комплексное исследование художественно-образной специфики традиционного народного костюма населения Закарпатья, дает возможность сформировать общее видение об искусстве украинской народной одежды, более тщательно изучить этапы развития народного костюма румын, венгров проживающих в Закарпатье.

Ключевые слова: народный костюм, художественный стиль, строй, отделка, орнамент, декор, ткань.